

GAZDASÁGI LAPOK

23. szám.

Megjelenik minden vasárnap.

1916. Junius 4.

Aratógépek, fűkaszálók,

szénagyűjtők, szab. egyszerű és műtrágyaszórával kombinált vetőgépek, őrlő- és daráló malmok, valamint az összes gazdasági gépek az elismert legczélyszerűbb kivitelben kaphatók:

SZÜCS ÖDÖN, BUDAPEST,
VI. KERÜLET, NAGYMEZŐ-UTCZA 66. SZ.

ÚJ ÉS EGYSZER HASZNÁLT ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

Uradalmak és gazdaságoknak

jármos ökröket,

növendékállatokat,

tenyésztési (faj) marhákat,

fejősteheneket,

beállításra (hizlalni) való tinókat

legelőnyösebben és teljes garanciával szállítunk.

Beszerezési és értékesítési megbízásokat bármilyen állatokra, terményekre, árukra vagy gazdasági cikkekre elfogadunk. Minden tőlünk beszerzett árut

teljes garanciával szállítunk.

Felvilágosítás, ajánlat, vagy tanács és utbaigazítás díjmentes.

Mezőgazdasági Kereskedelmi Részv. Társ.

(Landwirtschaftliche Handelsaktiengesellschaft)

Teljesen befizetett alaptőke 1,000.000 korona.

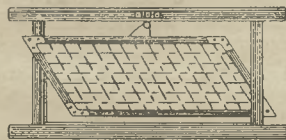
Központi iroda:

Budapest, IV., Szervita-tér 5. sz.

Erdélyi fiók: Kolozsvár.

Telefon: 120—28. Sürgőnczim: Mezőkereskedelmi Budapest.

Farkas rendszerű
**Sodronyüveges
istállóablak**

eltörhetetlen.

Farkas és Tsa
Budapest Lehel-utca 8

Összes részterményeink
beszerezhetők a Magyar
Mezőgazdák Szövetke-
zete által is. **Kérjen Árlapot!**

Fapapucsot
foglyoknak,
kórházi papucsokat

és mindenféle cipőket, nagybani árban szállít:

Unio cipő- és papucsgyár
Budapest, VII., Dohány-utca 16—18. sz.
Telefon 93—75. Fapapucs párja 4 korona.

Fűkaszálók, marokrakó- aratógépek

azonnali szállításra kaphatók.

Szilágyi és Diskant gépgyárában, Miskolcson.

Ugyanitt eladó egy új kévekötőaratógép,
200 kiló manillával együtt.

Haszonbérbeadó birtok.

Reviczky József ur tulajdonát képező 531 hold területű Geszteréd és Hajdusámson község határában, de egy szabályos tagban fekvő »Kisgeszteréd« puszta jó gazdasági épületekkel, 130 hold őszi vetéssel, szalma és takarmánynemével ellátva **folyó évi október 1-ére**

haszonbérbe kiadó.

Értekezni lehet

Liptay Jenő megbizottal, Nyiregyházán.

KERESKEDÉS
ÉS
KÖLCSÖNZÉS

ZSÁK, PONYVA és ZSINEGÁRUK

SCHILLINGER MIKSA
BUDAPEST, V., Rudolf-rakpart 7.
(Az országház mellett.)
Telefon: 45—26. Alapított 1878.

Feliratokhoz csak bizonyítvány-mintákat csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget. ***

KIS HIRDETŐ

A kihirdetések ára: minden szó 5 fillér a vastagabb betűvel írt szavak 10 fillér a legkisebb hirdetés 1 korona. Csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be. □ □ □

Új és használt juta-, gyapot-, textillose-, lisztes- és korpás-

ZSÁK

kölcsön-ponyvák

legjutányosabban beszerezhetők:

HERZFELD ZSIGMOND
cégnél,

Budapest, V., Vadász-u. 10.

Cséplést

uradalomban elvállalok 20 lóerős benzinmagánjáró készlettel, esetleg

szántást

is.

RUDINSKY KÁROLY
BUDAPEST,
Garam-utca 28.

Pedigrees

tacskó kölykökre

előjegyzést már most elfogad, nyolczhetes korában szállítható. Jutányos árban. Czim a kiadóhivatalban.

Muraközi

hidegvérű (nori) igás tenyészkanczák, választott csikók és

tenyészmének

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőktől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak. Czimem:

Hoffmann Lipót
Iőügynöksége,
Csáktornya (Muraköz).

A 33 év óta fennálló **FISCHER-féle**

ZSÁK-

és PONYVA-

GYÁR BUDAPEST,
Nádor-u. 31-33.

egyike az ország legmegbízhatóbb beszerzési forrásainak. **Lópokróczok,** valódi amerikai

Manila-kéveketők, SZŐLŐKÖTŐZŐ-FONALAK,

jobb és olcsóbb a raffiánál. Egyszer használt ponyvák, termény- és lisztes-zsákok is állandóan jutányosan kaputatók.

HIRDETÉSEKET

Pünkösdi számra,

mely nagyobb terjedelemben és több példányszámban fog megjelenni, felvesz a

Kiadóhivatal, Budapest, VIII., József-utca 15. szám.

Név és védjegy Törvényes szabadalom.

Reitter Oszkár

nagybecskereki főkapitány és fajbaromfi tenyésztőnek nagyszerű találmánya

a „PATKÁNIN”

patkányirtó szer (nem mérge) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas.

1 adag ára 2 korona

mely elegendő körülbelül 120 patkány kiirtásához. Minden adaghoz használati utasítás van melléelve.

A biztos eredményért jótállás! Lemertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használandó. Kérésre ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány Patkánin gyárának vezetősége Nagybecskereken,

Vizsgálók !!

Összes stabil, lokomobil gőzgépekről biztos sikerrel vizsgára előkészíték szerződés mellett, magyarul és németül. **Sirovy Vincze** oktató, Budapest VII., Klauzál-tér 11., III. 13. Válaszbélyeg.

Nyers-perocid

garantált 35—38% á K 180 —

Egy kilogramm rézgálicznak 3 kiló nyers-perocid felel meg
Prima Mayunga Raffia K 675.—

Hadifogoly munkások részére

Örlött vegyített igen zamatos kávékeverék K 360
Legfinomabbtea kilója K 18.—

Azonnal szállítanak:

SCHWARZ és TAUBER nagy erekedők **NAGYKANIZSA.**

**PATKÁNYIRTÁST
EGÉRIRTÁST**
legmegbízhatóbban végezhet a
RADIKÁL

egérpatkányirtó bacillussal. Emberre, házi állatra veszélytelen. Főmegirtásra egy adag 6 korona.
STANDARD LABORATORIUM
Budapest, Kossuth Lajos utca 1432

TELEFON 17-34

TALPVEDŐ

Nem csuszik, nem kopog,

kopást lassítja, elferdülést megakadályozza. Kellemes járás! Kapható bőr- és vasútlekben. Vezérképviselő **Molnár R. Béla**, Budapest, VIII. ker., Rákóczi-ut 11. sz. Vidékre 3 pár cipőre való készlet 2 korona. Ujdonságárjegyzék díjtalanul. Viszonteladónak nagy árengedmény. Telefon: József 14—81.

PRIMA muharmagot

100 kilogrammonként 85 koronáért ajánl

Mauthner Ödön cs és kir. magkereskedése

Budapest, Rottenbiller-utca 33. szám.

KÉRJEN MUTATVÁNYSZÁMOT

a **Gazdasági Lapokból**..
modern-független-gazdasági-szaklap

BUDAPEST

VIII.k. József-u. 15sz

A szőlő trágyázása.

Írta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona. Ajánlott küldéssel 3.45 korona. Utánvétellel küldve 3.65 korona. Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megszerezhető a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalában, Budapest, VIII., József-utca 15.

FOGLYOK ÉS MUNKÁSOKNAK

alkalmas

kávé-, cukor- és fügekávéból

készült

Kávé Konzervát

ajánl

FUCHS NÁNDOR, GYULAFEHÉRVÁR.

Egy eredeti láda tartalmaz

1000 adag à 46 gramm.

Ára ládánként 150 korona engedmény nélkül, helyt raktár.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORZIMOS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÁRELV:
Hozzunk mezei gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	20 kor.
Fél évre	10 "
Negyed évre	5 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési
pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vess fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatnak el.

TELEFON: József 40—66.

Az a lapokban foglalt minden cikkért az utánnommas
joga fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TARTALOM.

	Lap
Szemle	279
Közélmérés és az élelmiszeruzsora. — Sonnenfeld Ödön	280
Tárca. — Megemlékezés Ordódy Lászlóról	280
Leányaink kiképzése gazdasági irodai hivatalokra. Z. L.-né A világháború nemzetgazdasági jelenségei Európa kiéhez- tetésével. — Löherer Andor	281
Kell-e a gyümölcsfákat okvetlen metszeni. — Balogh Bálint	282
Kérdések és feleletek	
Kérdések: Logan berry hol kapható?	
Feleletek: Hogyan lehet szép tormát termelni?	
Sack-féle kétvazu eke. — Zöldeségek ker- tek kihasználása.	283
Hírek	283

SZEMLE.

(Időjárás és gazdasági helyzet. — Sok beszédnek
sok az alja. — A. H. T. egyeduralomkódása kilitásba
van helyezve. — Kevés az aratómunkás.)

Most már — a nyári kirándulási helyek vendéglősein kívül — nincs talán széles e hazában ember, a ki meg nem lenne elégedve a pompás májusi időjárással; azok a t. korcsmárosok is csak azért szidják a zivatarokat, mert mindig vasárnap délután szerepelnek, a mikor legtöbb kiránduló szokott lenni és így a nagy haszontól elesnek, mert még az 1 K 60 filléres haboskávárak mellett sem tudnak zöldágra vergődni.

Részletesebb gazdasági tudósítást a miniszteri jelentés alapján majd a jövő héten lesz alkalmunk t. olvasóink részére közrebocsájtani, most csak egy felvidéki vármegyéből érkezett levél tudatja az egyes helyeken uralkodó gazdasági állapotokat, de hisz ebből is eleget lehet követelni.

Egyik régi hü előfizetőnk május 27-én kelt soraiból idézzük a következőket:

„Hallatlan, hogy mily magas a marha ára, hétről-hétre emelkedik. Mire soraim a lapban megjelennek, már drágább lesz a marha. Be kellene tiltani a házalást, ezek a faluról-falura járó nyereszkes házalók az okai az áremelkedésnek.

E hét elején egy nyitramegyei vásáron a legsilányabb tehén is 1200—1400 K, jobb tehén 3200, borjuval 3800 K-n kelt el. ½-éves borjukat darabonként 600 K árban vesznek a házalók, egy pár háromnegyedéves tinó 2200 K. Egy kétéves sovány, de egészséges csikó eladatott 1480 K-n s másnap már akadt rá vevő, a ki 1580-rt adott érte. Egy pár ökör 7—8000 K.

Ezen óriási áremelkedésnek a házalás az oka. Nap-nap után látni a falvakban 5—10 idegent, ezek megvesznek mindent. Főleg, ha a vidéken valahol vásár közeledik, akkor már napokkal

előbb ellepik a falukat, összevásárolják a marhát, beviszik a vásárra. Ott persze, ők korán is megjelennek, sokan is vannak, ők a hangadók, utánuk irányítják magukat a későbbben jövők, szóval ők az árszabályozók. Tegnap vett pl. egy pár tinócskát 1000 K-n, ma a vásáron eladja 1800 K-ért.

Egymást kergetik a házalók házról-házra. Egyik 1400 K-t ígér egy tinócskáért pl., bejön a második, már két ezret is kész adni, a harmadik már lesi, meg lesz-e az alku!

Ki kellene mondani, hogy marhát, lovat, sertést csak saját használatra szabad venni, a házalás tilos! Ez már galicziai rendszer, a mit most csinálnak. Rendeljék el, hogy marhát más nem vásárolhat, mint 1. katonaság, de nem ágensok utján, 2. mészárosok, hentések, 3. állattenyésztéssel foglalkozó polgárok!

Hiszen marhahúst falun már nem kaphatni, kisebb városokban 8 K volt eddig kilója, ilyen árak mellett még emelkedni fog. Zsir már falun 12—14 K! Persze, most a tojás, főleg a baromfi ára rohamosan halad felfelé. Tojás, tej, hus nélkül kapálni, kaszálni bajos!

Községünkben még mintegy 300 hold van víz alatt, ezek már termést nem fognak hozni ez idén. Szántás még egyre tart, a felszabadult földeket köles, muhar alá készítik elő, június közepéig eltart a szántás-vetés. Nálunk széna nem lesz, még víz alatt a rétek. Vetések szépek, buzák javulnak. Naponta esik még, 23-án a Kis-Duna mellett, 24 én nálunk volt jég, de rengeteg esővel, kárt nem okozott.

Marhahúst egyáltalán nem kapunk, sertéshúst hetenkint egyszer, kilója 7 K.»

Magyarország a sok szónoklat, előadás, beszéd és rengeteg haszontalan írka-fírka hazája s most a háború folyamán ez az állapot még általánosabbá nőtte ki magát. Ma már nem mulik el nap valami előadás vagy „korszakalkotó”-nak nevezett beszéd nélkül, de hogy a tettek mezején is történnék valami igazán üdvös gyakorlati és közállapotainkat javító intézkedés, arról nincs szerencsénk tudomást szerezhetni.

Tudjuk mindnyájan s annak idején meg is emlékeztünk e helyen Láncki Leó kamarai elnök ama szónoklatának sarkalatos elvéről, melyszerint a földeket kell jobban megadóztatni, hogy az államháztartás egyensúlya megmaradjon. Mi csak az egyenlő megadóztatás elvének szigorú és részrehajlatlan keresztülvitelét kérjük a törvényhozástól, melyszerint ha a kényszerítő szükség úgy hozza magával, igen is a földet is nagyobb adóval kell terhelni, de ha a birtok hozadékának bizonyos %-át teszi ki az adó majdan, ugyanily %-ot fizessen adó címén

minden más jövedelem is, tehát az ipari és kereskedelmi uton szerzett is, de leginkább a pénzintézetek jövedelmeinek az adó alól való kibuvása (mely eddig annyira általános volt, hogy a felületes szemlélő által észre sem vétetett, mert rendénlevőnek vélték), szűnjék meg teljesen s a milliós fáradság nélkül, vagy kevés munkával szerzett jövedelmek is adják le adóikat oly arányban, mint azt az arczának verejtékével, nehéz, fáradságos és huzamos munkával a talajtól kimerőszakolt hozadékok után a mezőgazdától megkövetelik.

Egyenlő mértéket kérünk! Ne legyen kiváltságos osztály. Ha már jutott a pénzintézetek felsegélyezésére 125 millió, akkor érzék be ezzel és ne kívánjanak még nagyobb nemzeti ajándékot a bankfejedelmek, kik a háború minden eseményéből képesek voltak ugyanis a legnagyobb hasznot húzni.

Irtunk már arról is, hogy az Adria tengerhajózási r. t. 1,400.000 K subventiója most szinte nemzeti ajándék, mert ellenszolgálatot ez a társaság a háború alatt nem tesz, de hogy részvényeseinek — kik mellesleg mondva többnyire nagy vagyonu emberek — meg legyen a busás jövedelmük, a kormány most sem von'ta meg tőlük a pénzbeli segélyt, pedig ebből az összegből 1—2 póttakarmánygyárat felállítani sokkal nagyobb közhaszonnal járna. Miklós Ödön minapi előadása juttatja nekünk ezeket eszünkbe. Lám Németország 12½ millió márkát adott póttakarmányok, mesterséges abrakok előállítására szükséges gyárak létesítésére. Nálunk ilyen gyakorlati közhasznú intézményekre fillérek sem jutnak, csak a szegény milliomosok segélyezésére van pénzünk. Pedig ha volna elegendő abrak, ha teljesen ki lehetne hizlalni azt a sertést, azt a marhát, a mit levágásra szánt a gazda, akkor hus- és zsirinség dolgában sem lennének ma oly siralmasak az állapotok hazánkban.

És ezek a szomorú tények már annyira elragadták s hatalmukba kerítették a nagytőke fejdelmeit, hogy nemcsak tulzába mennek, de valóban beteges képzelődések tüneteit véljük észrevenni egyik-másik kinyilatkozásában. Hogy többet ne említsek, tessék komolyan gondolkodni Chorin Ferencz legutóbb elhangzott beszédének ama része felett, hogy a fényűzés ellen nem kell küzdeni, a takarékosagra nem kell a lakosságot biztatni, buzdítani, mert akkor a fényűzési cikkekét gyártó ipar kárt szenved. No hát ennél nagyobb... (Uram bocsá... majd rosszat mondtam) mondást a XX-ik században még nem hallott Európa. Tessék hát kedves atyámfiai az urban, tisztelt magyar népem, a takarékoság elveit szegre akasztani, tessék fényűzési cikkekét vásárolni nyakra-főre, tessék a luxusnak hó-

TAKARMÁNYDARA
TENGERICSUTKÁBÓL

a LANZ-féle őrlőgéppel! Az
eddig csak tüzelésre használt
tengericsutka mint KITÜNŐ
TAKARMÁNY értékesíthető.

AJÁNLATTAL
SZOLGÁL:

HAHN ARTHUR és TÁRSAI BUDAPEST, VIII. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 52/g.

Sürgönczim: CASE BUDAPEST.

Eredeti
amerikai

CASE

gőzszántó-
gépek,
a c z é l
c s é p l ő k.

STOVER

amerikai benzinmoto-
rok és lokomobilok.

dolni s imádni a drágaságot, fényességet, gyönyögt, éket stb. stb., hogy néhány dusszagd egyéniség még gazdagabb lehessen. Azzal, hogy a haza lakosainak esetleg tetemes része ily uton tönkre mehet, koldusbotra juthat, ki törődik most?

Ez a kép a doberdói fensik csatamezőjén felvett fényképnél is szomorubb.

A hivatalos lap mai száma közli a kormány 1750—1916. M. E. számú rendeletét az 1916. évi buza-, rozs-, kétszeres-, köles-, árpa- és zabtermésnek zár alá vételéről.

Fővásárló lesz az idén is a Haditermék Részvénytársaság, azonban, mint tavaly, 1916 október 15-ig az idén is vásárolhatnak magánosok és törvényhatóságok, a mi előreláthatólag megint olyan zavarokat és a maximális árak körül ugyanolyan visszaéléseket fog teremteni, mint a minőket tavaly láttunk.

A rendelkezések legfontosabb ujtása, hogy a havonkénti és fejenkénti gabonaadag mennyiségét

felemelték nyolcz kilogrammról tíz kilogrammra.

A mezőgazdasági népesség fejenkénti és havonkénti gabonamennyiségét *tízennyoc* kilogrammban állapították meg.

A tengeriről még nem történt intézkedés.

Panaszokat hallunk, olvasunk s mai lapunk hirei között is közlünk arról, hogy nem lesz elég munkaerő az aratásra, mert keves a fogoly s a szabadságot, illetve szabadságolandó katona, szóba hozták, hogy a könnyebb sebesülteket s nem súlyos betegeket, az üdülőket és lábadozókat, valamint a rokkantakat is — szinte el kellene engedni az aratásba; mert valamit csak segítenek ezek is s ha nem is vágnak a rendet, de felügyelni a munkára s irányítani azt, vagy talán szalmakötelet fonni, markot szedni, kévét kötni, kaszát kalapálni, vizet — élelmet hordani, esetleg főzni is, lehetne a fent felsoroltaknak s ily munkával is nagyon hathatósan elősegítenék, gyorsítanák az aratás menetét, mert nem kellene a kaszásokat elvonni ettől a munkától. Máskülönbén sok helyen az állatok gondozása, ellátása, az aratás s hordás (takarodás) alatt lehetne a nevezett gyengékedőknek átad-

ható, ennélfogva a mostani gondozók (béresek, kocsisok, gulyások, kanászok, lovászok, csikósok, juhászok stb.) mehetnének mind aratni. Segítsünk magunkon, ahogy lehet.

Ugyis gondterhes idők elé nézünk, engedjük hát azokat a rokkantakat, a kiknek gyógykezelése már megszűnt, át a polgári foglalkozásnak, legyenek azok akár gazdák, akár iparosok, akár kereskedők, akár az ugynevezett értelmiségi osztályhoz tartozók. Ne tartsuk őket, tisztelt hadvezetőség még tovább tétlenségre kárhóztatva a lélekölő unalmas semmittevésben feleslegesen tovább, mikor oly nagy szükség van mindenhol az emberre, mikor már ugyanis alig bírják a megfeszített munkát az itthon maradtak. Sok rokkant maga szeretne már haza jutni, hogy kis gazdasága, ipara, kereskedése tönkre ne menjen a hozzá nem értő asszonyok kezelés alatt, miért nem bocsájtják el, esetleg saját felöltségükre?

Közélelmezés és az élelmiszeruzsora.

Írta: Sonnenfeld Ödön.

IV.

A nevezett hatóságok közelesek voltak a megállapított legmagasabb árakat legkésőbb 1915. évi december hó 16. napjáig az illető törvényhatóság hivatalos lapjában, valamint az érdekelt községekben és városokban a helyi szokásoknak megfelelően közzétenni és azokat a belügyminiszterhez haladéktalanul jelentés kíséretében felterjeszteni.

Horvát-Szlavonországban a megállapított legmagasabb árak közzétételét a bán rendeletileg szabályozta.

A belügyminiszter a megállapított legmagasabb árakat a kereskedelmi- és földmívelési miniszterrel, Horvát-Szlavonországot illetőleg a bánal egyetértőleg hivatalból is felülvizsgálhatja és a szükséghez mérten megváltoztathatja. A jelen rendeletben megjelölt fogyasztási cikkek tilos a megállapított áról drágábban eladni, vagy vásárolni.

A ki e tilalom ellen vét, vagy a tilalom a ütköző ügylet megkötésénél segítkezik, illetve bármilyen módon közreműködik, a mennyiben cselekménye súlyosabb büntetés alá nem esik — kihágást követ el és az 1914. évi L. t.-cz. 9. §-a

értelmében két hónapi elzárással és hatszáz koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

A disznózsirnak, hájnak szalonnának, a vámkülföldről való beszerzésére ez a rendelet nem vonatkozik (Kivonatban ismertetve a Mészárosok és Hentesek Lapja 1915. évi december 3-iki 49 ik számából XXIII. évfolyam)

Ausztriában is maximálták ugyanakkor a nagyban eladásnál érvényes árakat a hájra, olvasztott disznózsirra és a szalonnára vonatkozólag. Ott az árak 1921 K-val magasabbak, azonban az 1916. évi márczius hó után már csak 15.17 K-val.

Ez azért van így, mert a magasabb árakat a fuvardíj és szállítási veszteségek figyelembe vételével állapították meg. A bevétel azonban contingálva van, vagyis egy bizonyos mennyiséget meg nem haladhat.

Az árak itt a következők voltak:

1915. december 16—1916 január 15-ig

olvasztott disznózsir . . . 721 K
olvasztatlan zsir (háj) . . . 680 „
nyers szalonna . . . 630 „

1916 január 16—február 15-ig

k olvasztott disznózsir . . . 670 K
háj . . . 628 „
nyers szalonna . . . 608 „

1916 február 16—márczius 15-ig

kiolvasztott disznózsir . . . 618 K
háj . . . 577 „
nyers szalonna . . . 556 „

1916. márczius 16-tól további intézkedésig

kiolvasztott disznózsir . . . 567 K
háj . . . 525 „
nyers szalonna . . . 505 „

kézpénzfizetés ellenében.

Ha az eladás hitelre történik, úgy joga van az eladónak úgy Ausztriában, mint nálunk is 2 százalékkal magasabb kamatot venni a bevétől, mint a mennyi az ügylet megkötésekor az Osztrák Magyar Bank kamatlába. Elkészített, sózott, füstölt, paprikás és forrázott szalonna, valamint más c emegemelősegek árát, melyet a termelés követelhet, az

Megemlékezés Ordódy Lászlóról.

(Felolvasta a Magyar Szakírók Országos Egyesületében 1916 május 23-án tartott közgyűlésén Fehér Zoltán.)

Különös a sors szeszélye, kiszámíthatatlanok a végzet utjai. Az évszázadok alatt megalkotott és igaznak hitt tetteket megcáfolja nem egyszer a kérlelhetetlen valóság.

Ime a rómaiakról reánk szakadt közmondás, hogy a háboruban halgatnak a muzák, a »Gazdasági Lapok« életével meg lett cáfolva. Akkor született ez a szaklap, akkor teremtette azt Korizmic László, mikor a magyar szabadságharc lángra lobbantotta a haza minden fiának lelkét, szívét, 1848-ban, a mikor csatazaj hallatszott hegyen-völgyön, erdőn és mezőn keresztül. És kétharmad század, egy hosszú emberöltő, 67 esztendő után újból a háború és pedig a nagy világháború közepette 1915 május hó 7-én tősi halált halt a Gazdasági Lapok kiadótulajdonosa és felelős szerkesztője, Ordódy László. Nemes szíve az ágyudörög, puskaropogás, kardcsattogás óriási zajában dobbant utójára.

Életrajzi adatai a következők:

Ordódy és alsólieszkői Ordódy László régi magyar nemesi család sarja, született Nagykereskényben, Hontmegyéén 1889. évi augusztus hó 5-én. Atyja Ordódy Lajos, az európai hírvé közzgazdász, anyja székhelyi Majláth Gizella volt. Középszkoláit Budapesten, a kegyes tanítórend főgimnáziumában végezte. Az érettségi után két évet töltött Wienben, »Hochschule für Bodenkultur«-on, majd Leipzigbe ment egy évre, az ottani egyetem gazdasági szakosztályára, hol megszerezte a gazdasági oklevelet. Atyja 1910-ben halt meg, (anyja néhány évvel előbb) midőn is átvette az örökölt nagykereskényi, Ordódy-féle birtokot, melyek édes atyja huzamos betegeskedése alatt bizony némileg elhanyagolódtak és sok gondot okoztak az iskola prát alig lerázó ifjunak. De a vele született tettvágytól ösztönözve, hamarosan bele találta magát a nehéz helyzetbe és vasszorgalommal, nagy tudással végezte a kezelő küzdelmes munkáját. Még akkor is, midőn az 1911/12-ik évben önkéntességi szolgálatát teljesítette Budapesten, a 10. cs. és kir. közös huszárezrednél, hűségesen átvette gazdája jelentéseit, átvizsgálta számadásait s a mint 1—2 napos szabadságra tehetett szert, febrándult birtokára, hogy irányítsa, ellenőrizze az ottani mezőgazdasági teendőket. Vérbeli gazda volt Ordódy László, ki nem ismert fáradságot, elfelejtette az éhséget, a szomjúságot az álmodást, a mint gazdasági teendőkről volt szó. A korai hajnal óráiban már a mezőn lehetett találni és este ő volt a legutolsó,

ki nyugalomra hajtotta fejét. Valódi mintagazdaságokká óhajtott fejleszteni birtokait és minden szabadságidejét arra használta fel, hogy tekintélyes gazdasági tudását még jobban gyarapítsa, a tapasztalás, hogy látókörét fejlessze. Ebben a nemes munkáján akasztotta meg az 1914 augusztus évszében kapott behívó, melynek értelmében már 2-án csapattestéhez, a 9. honvéd huszárezredhez Marosvásárhelyre kellett bevonulnia.

A milyen kitűnő gazda volt, oly jeles katona is lett belőle és ezredese őt, mint legügyesebb zászlósát, az ujonczok kiképzésére a pótszázadhoz osztotta be és nemsokára hadnaggyá való kinevezésre terjesztette fel. 1915 január 1-étől számítandó ranggal kapta meg az arany csillagot és a tisztii kardbóját.

A lóhiány miatt a 9. honvédhuszár ezredben gyalogzászlóalját alakítottak, melybe Ordódy László is beosztást nyerve, hamarosan az északi harcmezőre vonult, hol lelkes hazaszeretettel feltűzelve, hősiessen viselkedett több ütközetben s kitüntetésre lett felterjesztve. Azonban a jól megérdemelt legfelsőbb helyről várandó érem még meg sem érkezett, máris azon szomorú hír terjedt el, hogy Laczi barátunk már nincs többé. Nemes életét, május 7-én e tefelé — 12 és 1/2 órai küzdelmes harc után — ellenséges srapnell golyója oltotta ki. Fején találva, pár perces szenvedés után hősi halállal halt ki.

Bajtársai a galicziai Otporuszow községben temették el. Családja hazahozta hült tetemét és Nagykereskényben helyeztette el örök nyugalomra. Még élő nagyszülői, kiknek a megboldogult szemükéfény volt, is részt vettek a temetésén.

Ezek a száraz életrajzi adatok. Így fejeződött be egy szép életre hivatott és nagy jövő reményével kecsegtető fiatal férfunak rövid pályafutása; nem egészen 26 év mult el bölcsőjétől a sirig és ezen negyedszázad merő tragédia volt. Hisz még gyermek volt, mikor áldott jó édes anyja hosszú szenvedés után elköltözött az élők sorából és alig hogy befejezte tanulmányait, az életerősnek hitt férfit, a legszebb korban levő atya dült ki, a látomások okozta betegség után, mint ama hatalmas tölgy, melynek gyökerét féreg rágván meg, gyenge szellőtől is földre terítettett. Forró testvéri szeretettel csüngött egyetlen Irén nővérén, Vajda Barnánán, ki immár szinte utána költözött a másvilágra. És akkor, midőn Laczi barátunk a sok fáradságos munka gyümölcsét óhajtott volna élvezni, mikor az édes otthonban, a drága hitestársát óhajtott volna ölelni, akkor a harci riadó elszóllította szép menyasszonya mellől, elragadta a kérelhetetlen halál oda, honnét nincs többé visszatérés. Ordódy László nyílt szívű, egyenes férfi volt,

igazi magyar gavallérsága mellett takarékos gazda, számító üzletember, de nemes, adakozó s na kellett, nagyobb áldozatoktól sem idegenkedett. Tiszta lovagias jellem, egy minta férfit vesztett benne a társadalom. Hisz megnyerő, lebilincselő modora miatt a ki megismerte, tisztelte és szerette őt.

Utoljára hagytam azt, a mit talán először kellett volna említenem, irodalmi működését; de hisz oly rövid ideig volt a miénk, szakíróké, hogy tehetsége nem is forrhatta ki magát, hisz négy évi működés után, melyet mint a G. L. és A. T. L. című lapjainak kiadótulajdonosa és felelős szerkesztője kifejtett, hadba kellett vonulnia. Itt kellett hagyania ezt a legrégebb magyar gazdasági lapot, mely lelkéhez volt forrva, szívéhez volt növe, melyet szíve gyermekkorától fogva úgy szeretett, mintha édes testvére lett volna; itt a szerkesztőséget, melynek minden butora, minden könyve nagynevű atyjára emlékeztette. Mindezek dacára Ordódy Lászlónak voltak írói érdemei is. Midőn Nagykereskényből a fővárosba rándult 1—2 napra hetenként, mindig tudott a szerkesztőnek néhány érdekes szemleanyaggal szolgálni s ha ideje engedte, nagyobb részleteket is írt a szemléhez. Néha kisebb szakközleményeket írt a lapba és olykor német és francia kútfők nyomán érdekes dolgozataival gazdagította a lapok tartalmát. Cikkeit többnyire névtelenül jelentek meg, néha álnév alatt. Irálya lendületes, nyelvezete kifogástalanul magyaros, s oly szobóssággal rendelkezett, hogy azt a reményt keltette bennünk, vén tollforgatókban, miszerint Laczi barátunk, kit úgy szerettünk, mint édes gyermekünket, éppen oly jeles tagja lesz a szakírók derék gárdájának, mint boldogult atyja volt. A lap 65. éve; jubileuma alkalmával, 1914 márcz. 15-én megjelent ünnepi számban »65 esztendő« című vezércikk, mely az ő tollából sarjadzott, bizonyossága költői lelkének, írói tehetségének. De ugyane számban »Vázlatok a Gazdasági Lapok történetéből« című cikket és az akkori szemle egyes részleteit is a boldogult írta meg, ragyogó tollal, úgy hogy azzal az írói társak jogos elismerését vívta ki. A ki már 24 éves korában ily közleményeket volt képes alkotni, annak jövőjében biztunk rendületlenül, arról joggal feltehetjük, hogy hazai gazdasági szakirodalmunknak egyik kimagasló alakjává fogja magát felküzdeni. A kérelhetetlen sors szétrombolta reményünket, semmivé tette jövőnk terveinket; elköltözött az árnyékvilágból az, kinek erős vállaira akartuk helyezni a mezőgazdaság legrégebb szócsovének kormányzását, vezetését, irányítását.

Isten veled, drága jóbarát, szeretett kartárs, legyen Neked könnyű a föld, mely porhüvelyedet takarja s melyet oly végtelenül szerettél!

ismételadóktól, valamint a kicsinyben való eladás árát is, akár a termelő, akár az ismételő árúsitson kicsiben, az illető politikai hatóság állapítja meg.

A mi a két rendelet közt a legfeltűnőbb, ez a rendelet ellen vétők büntetése. Ez Ausztriában 5000 koronáig terjedhető pénzbüntetés és hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

Ez az, a mi érthetetlen. T. i. az, hogy miért ítélik el nálunk a rendelet ellen vétőket olyan enyhén? Nézetem szerint azért van olyan sok kihágás és visszaélés, mert az illető úgy gondolja: »Ha egyszer rajta csipnek is, nem baj! Szépen kifizetem azt a 20—40, vagy 60 koronát, a mit rám mérnek, aztán jól van. Addig ugy is eleget szerezhetek.« De néha van rá eset, hogy egyik-másik rajta veszt. Így p. o. az erzsébetfalvai kir. járásbíró, Németh Péter, Czeidler Józsefné soroksári tejkereskedőnt tejhamisításért négy hónapi fogházra és 1000 K, azaz egyezer K pénzbüntetésre ítélte el a büntető törvénykönyv 314-ik szakaszába ütközőközegészség elleni vétségért, a mennyiben a vádlott Soroksárról Kispestre olyan tejet szállított eladás végett, a melybe rossz, az egészségre ártalmas kútvizet kevert. („Az Est“ 1915. szept. 22. sz.)

A budapesti VII. kerületi kapitányság pedig a „Royal-szálloda“ udvari kávéházában megtartott rendőri razzia alkalmával a többek közt előállított és árdrágítás miatt száz korona pénzbírsággal büntetett egy czukorkereskedőt (Grünwald Mórt), a ki azonban ennek ellenére is tovább folytatta az üzlemt és két helyen is (Szerecsen-utca 49. és Hajós-utca 16—18.) raktárt nyitott és ott 20.000 korona értékű szappant, rizst, lekvárt, szalámit és mustárt halmozott fel. A rendőrség erről értesülvén, ismét előállította, hol a VI. kerületi rendőrkapitányság Jeszenszky Gellért rendőrtanácsos hallgatta ki, a ki a beismerésben lévő vádlottat mint visszacső bűnöst 2 hónapi elzárásra és hatszáz korona pénzbüntetésre ítélte, az áruaktárt lefoglalta és az árut elkobozta és kötelezte, hogy az ítéletet saját költségén hirtelapilag közölje. („Az Est“ 1915. évi december 12-iki száma, 10. oldal.)

Igy kellene tenni minden árdrágítóval. A rendőrségnek minél többször kellene tej- és élelmiszer razzia tartania és az árdrágítókat és hamisítótakat *szűnyosan* megbüntetni.

Nagyban enyhítené a drágaságot és elősegítené a közéleti helyzet megoldását, ha a fogyasztók szervezkednének és tömörülve fogyasztási szövetkezeteket létesítenének, mely beszerezné a szükségleteket és azokat tagjainak méltányos áron árusítaná.

Szükséges lenne azonban az olcsóbb beszerezhetőség végett közvetítők kizárásával egyenesen a termelőkkel érintkezésbe lépni, kiknek, ha a

szövetkezetben biztos és állandó vevőre találnának, feltétlenül érdekében állna, hogy a fogyasztási szövetkezetet jól és lelkiismeretesen szolgálják ki. Szép példáját adta ennek Miskolc városára.

Zöldségtermelő telepek létesítése is elősegítené a nagy élelmiszerdrágaság csökkentését, de ennek nagy akadály a munkaerő hiánya. Van ugyan már állami és állami támogatással létesített ilyen telepek, minők pl. a nagytétényi, a síófoki a Balaton közelében, a somogy megyei Kiliti határában, de üdvös lenne, ha alkalmas helyen a városok és községek is létesítenének ilyeneket. Ez annyiban segítené elő a közéleti helyzetet, hogy nagy mennyiségű egészséges, tápláló és olcsó friss zöldség- és főzelékkel látna el a piacot. A főzelék pedig magas fehérje tartalmánál fogva (bab, borsó) alkalmas a hus pótlására, egyesek, mint pl. a vörös répa, a spenót vastartalmuknál fogva a vérképzést is elősegítik. Egy másik termelési ág, a mely több figyelmet érdemelne: a gyümölcs és a gyümölcsfeldolgozás. Ezen a téren szép hivatás vár a nőkre, leányokra és asszonyokra egyaránt. A gyümölcs aszalva, befőzve, ugyszintén izek, valamint geléek (olv. zselék) alakjában igen ízletes és tápláló, a főzelék pedig (borsó) aszalva és konzervaként, a spenót aszalva igen jól eltartható éveken át is.

A kormány itt nagy segítségére lehetne a közönségnek. Még pedig a következő módon: 1. az állami faiskolákból jutányos áron adna gyümölcsfa csemetékét, esetleg szegényebb községeknek ingyen is; 2. nagyobb számú gyümölcsaszalók beszerzéséről gondoskodnék és azokat kölcsön adná, természetesen bizonyos cautió ellenében. A szállítási költségek az illető községet terhelnék; 3. gyümölcsfeldolgozó tanfolyamok tartásával és gyümölcsfeldolgozó gépek kölcsönzésével. Előbbiben segítségére lehetnének a gazdasági egyletek és a gazdasági akadémiák tanárai, a mennyiben ezek a gyümölcsfajtenyésztés fontosságáról és a gyümölcsfajtaokról tartanának népszerű előadást.

Miután a gyümölcsbefőzéshez, valamint a gyümölcsbor készítéshez nagyon sok cukor kell, a befőzés idejére a cukor árát leszállítaná és a gyümölcsbor adóját 1—2 évig elengedné vagy legalább is mérsékelné.

Sok szó esett már az élő állatok árának, továbbá a tej árának maximálásáról, valamint az élő állatoknak a Balkánról való behozataláról is. Erre nézve az én véleményem a következő: Sem az élőállat, sem pedig a tej árát nem lehet országosan, egyöntetűen maximálni. Ebből, ha keresztül akarnák vinni, oly elégedetlenség és oly zavar, sőt mondhatnám fejtelenség támadna és pedig érthető okokból, melynek eredménye

az lenne, hogy a tej teljesen eltűnnék a piacról, sőt esetleg a hus is, a mennyiben a mészárosok nem tudnának venni, mert nem volna eladó.

A marha és sertés árát még vidékenként is bajos lenne maximálni. Ha megpróbálnák is, ugy kellene intézni a dolgot, hogy mindkét fél, t. i. az eladó és a mészáros vagy hentes érdekeire tekintettel legyenek, mert ha például nagyon magasra találnák szabni a maximális árat, ugy a mészárosok és hentesek existenciáját veszélyeztetnék vele, mig ha nagyon alacsonyra szabják meg: a gazda vagy a hizlaló fog vonakodni árúját eladni.

Számolni kellene azzal is, hogy egyes vidékek marha- és sertésállománya nagyon megcsappant. Így a Kárpátokban, ott, a hol az oroszok dúlták fel a városok és falvak lakóinak hajlékát.

Sok helyen uralkodnak állati járványok, melyek miatt az állatok husát és tejét nem lehet felhasználni, mert az emberre is átragadhat a betegség. Ilyen a ragadós száj- és körömfájás is.

(Folytatjuk.)

Leányaink kiképzése gazdasági irodai hivatalokra.

Örömmel olvastam kedves lapunk hírei között, hogy Budán női felső kereskedelmi létesül.

Számos hasonló iskola van már a fővárosban és számtalan vidéki szülő, főleg jegyző, gazdaságtiszt, tanító lánya jár ezekbe.

Ha most egy legújabb típusu ilyen iskola létesül, iparkodjunk azon, hogy annak szaktantárgyai közé a gazdasági könyvvitelt felvegyék, a levelezésbe nemcsak bankok és kereskedő cégek, de gazdaságok, gépgyárak levelezését is felvegyék, végül üzemtant adjanak ott elő, szóval hogy a növendékek gazdasági irodai munkák végzésére használhatók legyenek.

Ezáltal ezen új iskola »speciális« kiképzést nyújtván tanítványainak, a vidéki szülők gyermekeire is bizton számíthatnak, miután a szülőknek ugy meg volna a kilátásuk arra nézve, hogy lányuk otthon valami gazdaságban, uradalomban is kaphatna állást és nem volna rákényszerülve arra, hogy a fővárosba menjen bankba, vagy a postához, telefonhoz, a mi bizony nem a legegészségesebb foglalkozás és a lányok gyakran megsínylik, mert nincsenek a városi füledt levegőhöz és silányabb élelemhez szokva.

Legyünk mi vidéki szülők azon, hogy leányaink a városokba csak tanulni, művelődni járjanak, de ne ragadjanak ott, hanem jöjjenek vissza a falura, a pusztára és keressék meg itthon a kenyerüket.

Esetleg lehetne az új női felső kereske-

A világháború nemzetgazdasági jelenségei Európa kiéheztetésével.

Irta: Löherer Andor.

Alapjában pedig az idegen piacokra való kivitel és az idegen áru bevitelének a szüksége csak ugy maradt az ipari államok legfőbb érdekéért, mint azelőtt, sőt még égetőbbé vált a kivitel és behozatal forszírozása, mert, a mint a tények mutatják, 1913-ban Anglia nyersanyag hiánya mellett is 10.7 milliárd márka ipari árut vitt ki az idegen piacokra, a Németbirodalom pedig 10 milliárdnyi márka értékűt.

Hiába zárkoztam el Oroszországot, Amerika és Franciaország magas védvámjaikkal az idegen árubehozatalok ellen, az eddig közlött kivitelek nagy értékei azt igazolják, hogy a nagy gazdasági egységekhez fűzött várokozások nem teljesültek.

Azt hitték, ha az ázsiai és afrikai néptelen és terméketlen világterületeket felarabolva egymás elől elhódítják, avagy felosztják, hogy az által a bajon segítve lesz s hogy azon esetben minden állam elzárkozhatik a másiktól.

Maga azon egyetlen tény, hogy Anglia, Európa, illetve Németország Ausztria és Magyarország kiéheztetésére alapította pénzáldozata mellett a világháborúban való győzelmét, a legkézelfoghatóbban igazolja, hogy ama nagy gazdasági egységek elmélete kudarcot vallott az ipar és kudarczot vallott a mezőgazdasági termelés és ellátás kérdéseinél egyaránt, mert ime az inség és az éhhalál beálltát helyezte az egész világ termelését irányító Anglia világháborús céljainak kiindulási pontjára.

Hogy Anglia e téren is elszámította magát, ime világosan áll mindenki előtt s azt igazolja újra, hogy a kalmár szellemű Anglia most sem bizonyult jó kalkulátornak, bárha ő vivta is ki a világ legelső kereskedelmi nemzetének való elősmertetését. Az elsőszülöttségi jog érvényesülhet Angliában, de nem az egész világon.

Mint irányítádó világkereskedelmi köz és nemzetgazdasági vezérállam ehát nem érdemli meg ama tekintélyt és bizalmat, a mit a maga részére az egész világon vindikált.

A drágaság és kiéheztetés hatása.

Mindenekelőtt ki kell emelnem ama körülményt, hogy Anglia nemcsak a világkereskedelemben, nemcsak mint ipari állam, hanem a bankügy terén is valóságos világhatalmat gyakorol, és így mondhatni, a többi államok köz-

gazdasága többé-kevésbé így függő viszonyba jutott London, illetve a Citytől.

A mikor tehát Anglia a világháború megindítását elhatározta, kétség-telenül fenekestől forgatta fel mindama ezerszeres szálakkal hozzáfűzött világkereskedelmi, pénzügyi, ipari viszonylatokat, és bármelyiknek a szála is szakadt el, mindegyiknek elszakadása elsősorban az ő hasznait csorbította, mert hiszen az ő világkereskedelmi berendezése teljesen üzleti alapokra volt fektetve, másodsorban azután azon illető államot érintette, a melynek a vele való üzleti viszonya megszakadt.

A francia és angol kormány 1915. márczius 17-én léptette életbe a német és a semleges kereskedelem elleni blokádot.

Németország 1907-ben 976.6 millió márka értékű angol árut vitt ki, 1912-ben pedig 923 millió márka értéket és annak gyarmataiból is 1907-ben mintegy 828.2 millió márka értéket, a mikor pedig oda 1907-ben 1060.4, 1912-ben 1161.1 millió márka értéket bevitték, illetve vele Angliát ellátták s ezen kívül a brit kolóniákban 1907-ben 266.4, 1912-ben 228.4 millió márka értékű árut szállítottak. Vagyis Németország összesen 3131.6 millió márka értékű árufordalmat bonyolított le Angliával 1907-ben, 1912-ben pedig 3220.1 millió márka értékűt. Az ilyen nagytömögű áruforgalom mellett a kereskedői haszon is milliókra megy, a banküzlet is itt leli meg a maga nagy hasznait s mindezek mellett rendkívül nagy tőkék is vándorolnak az angolok rendelkezése alá. És még sem vették figyelembe, hogy a blokádot nekik is milyen károkat okozhat, a mikor London volt a központja a világkereskedelemlének.

Ugy látszik, Angliát eme egyeduralom nagysága vakított el és nem gondolta meg eléggé, hogy ama kereskedelmi szálaknak az erőszakos elszakításával az ő léghajójának a gömbje a felhők közé ragadtatik, a gömb értékes aranykosara pedig a tengerbe zuhanhat.

Továbbá bevitelt tett Németországnak Franciaországból 1912-ben 122 millió márkát s a francia gyarmatokról és védterületeiből 779 millió márkát, tehát összesen 901 milliót, kivitele pedig Franciaországba 153 milliót, gyarmataiba 1036 milliót, összesen 1189 milliót, vagyis összforgalma tett 2090 millió márkát, mig Oroszországból tett kivitele 1912-ben 1527.9 millió márkát s kivitele 679.8 millió márkát, összesen 2207.7 millió márkát, mig Olaszországból a kivitele tett 304.6 millió márkát, bevitel 401.4 millió márkát, összesen 706 millió márkát.

Ezek szerint tehát az angol—Francia—Oroszország és Olaszországgal összforgalma 7322.8 millió márkára rugott. Rengeteg összeg.

(Folytatjuk.)

Használt és új Gyapjuzsákat,

valamint gazdaságoknál szükséges gabonaszákokat minden minőség és mennyiségben legolcsóbb napi áron szállít:
Faludi és Elek Budapest, V., Falk Miksa-u. 6.
TELEFON 82-37.
Vizmentes ponyva eladás és kölcsönzés.

delmi iskola vezetőségét arra felkérni, hogy ha a tanterv már strikte meg van határozva, előírva, úgy hogy azon változtatni nem lehet, hogy tartson vagy külön órákat a gazdasági szakba vágó ismeretek előadására, az arra vállalkozó növénydekek, főleg a vidékiek részére, vagy a befejezett kiképzés után egy 2 hónapos gazdasági számviteli special-kurzust, melynek sikeres elvégzése a leányokat gazdasági irodai állásokra képesítené. Ilyen képzett leányok biztosan kapnának állást az uradalmi irodákban, mert általuk sok férfiero szabadulna fel és végezhetne a külső gazdaságban munkát. Hisz tudvalevő dolog, hogy a gazdasítztek zöme, miután a legtöbbje erős, egészséges edzett férfi — mondhatnám az ország virága — a fronton van és csak a beteges, gyenge, süket, vagy sánta gazdák maradtak itthon. De még ezekre is nagy szükség van, főleg a nyári hónapokban és szívesen átengednék helyüket az irodában egy szerény, szorgalmas kis lánynak, a ki az írógépen kopogtatna, a gyűlölt napszámlajstromot összeadná, szóval az irka-firkát elvégezné, a mi — legyünk csak őszinték — a gazdák legutáltabb munkái.

Németországban már a télen létesítettek Berlinben, Brestauban ilyen női gazdasági számtartási szaktanfolyamokat.

Kereskedelmi előképzettséggel bíró nőket vettek fel első sorban és a következőkből oktattatták ki őket:

Kezdték a leltárfölvételen, folytatták a pénztári számadás, a termény-, anyag-, állatszámadás vezetésével, végül tanították a gazdaságban előforduló kereskedelmi és hatóságokkal való levelezést. Különös gondot fordítottak a gazdaság valóságos és adóköteles jövedelmi mérlegeinek elkészítésére. A mezőgazdasági üzemtanból is is tartottak előadásokat, hogy a gazdaság ezen keretét is megismerjék a női hallgatók. Ezeket a végzett lányokat elkapkodták az uradalmak és boldogok voltak, hogy kaptak olyan munkakerőt, mely a férfigazdát az irodában pótolván, a gazdaságnak adja vissza. Fizetés gyanánt kezdőknek 4—600 márkát és teljes ellátást állapítottak meg.

Kereskedelmi előképzettséggel bírónál a fizetés már 8—900 márkára lett kiszabva és azoknak, a kik beválnak, biztos megélhetést garantáltak a gazdák.

Ezeket a tanfolyamokon számos földbirtokos, gazdatiszt, erdész, szóval falusi intelligens leány vett részt, kik aztán hazatérve a szülei házhoz, átvehették az apjuk irodájában a neki való irodai munkát, vagy pedig abban az uradalomban, a hol az apjuk állásban volt, vagy a bátyjuk bevonult, vehetik át annak hivatalát. Számos hadi özvegy és árva vett részt ezeken a tanfolyamokon és talált így biztos megélhetést a falun is és nem volt rászorulva arra, hogy családját elhagyja és egymaga idegen városba menjen kenyeret keresni.

Igen örülnék, ha a Budán létesülő női felső kereskedelmi iskola vezetősége magáévá tenné ezen eszmémet és új iskolájában módot nyújtana arra, hogy a lányok gazdasági kereskedelmi irodai szakképzést nyerjenek.

Ha nem lehet a tantervbe beleilleszteni, vagy extra órákban tanítani, hanem egy nyári kurzusban kell a jövő szüenidőben megtartani, úgy budai lakásomat szívesen bocsájtom a tanulni vágyó vidéki lánykák rendelkezésére. Az én gimnázista gyermekeim akkor itthon vannak és így július, augusztus hónapokban üres a diákoktho-

nunk. Szóval szívesen járulok hozzá ahhoz, hogy lehetővé tegyem a nők gazdasági irodai kiképzését és egy új pályát nyissak a magyar lányok részére, kik — sajnos, a háboru után völegény hiányában — még inkább rá lesznek szorulva állásba menni.
Z. Lné.

Kell-e a gyümölcsfákat okvetlen metszeni?

Irta: Balogh Bálint.

Sokan vallják azt a nézetet, hogy a gyümölcsfákat metszeni egyáltalán nem szükséges, sőt káros, mert szerintök a metszéssel csak gyöngítjük a fát. Azzal indokolják meg ezt az állítást, hogy a vadon élő erdei fák metszésével sem bibelődik senki sem, mégis milyen szépen fejlődnek ezek.

Ez a nézet és indokolás napjainkban tarthatatlan. Az erdei fák metszését ugyanis elvégzi a természet. A sok hernyó, gombabetegség stb. egyebet sem tesz, mint a fát gátolja a szabad fejlődésben. De csak az erdőben. A gyümölcsösben már őrt állunk, hogy valahogy el ne szapo-

40-ik ábra. Metszés nélkül szabadon fejlődött, el-sűrűsödött almafa.

rodjanak a kártevők. Itt tehát a ritkítás munkáját az embernek kell elvégezni.

Sok gyümölcsfa, főleg a meggy- és barackfélék különösen nagy hajlandósággal bírnak az elsűrűsödésre, de hogy a többi fák sem mentesek ettől a hibától, azt eléggé élénken bizonyítja a 40. ábrán bemutatott almafa, mely tökéletesen beválna boronának vagy söprűnek is. Az ilyen fa természetszerűleg lassan indul termőre, mindig rosszul és keveset terem, a mi érthető is, mert a fának a sok ágat kell táplálni, no meg a gyümölcs nélküli levegőt és napfényt. Az ilyen fa idővel segít ugyan magán, a belső ágak elszáradnak s így mintegy önmagától megritkul,

kérdés azonban, észszerű e így teljesen a természetre bízni a fákat? Bátran felelhetünk nemmel, mert hisz a mai kor jelszava, hogy minél többet és jobbat termeljünk, ezt pedig az ilyen fák el nem érhetjük. Az elsűrűsödésre hajló fákat tehát alaposan ki kell ritkítani s hogy újból ne fába hajtsan, az ágakat gallygyűrűre vágjuk vissza, hogy minél inkább természetesen képződjenek. Az előtörő hajtásokat vagy csipjük vissza a 3—4-ik levél megjelenése után, vagy ha ezt elmulasztottuk volna, úgy a következő évben egy szemre vágjuk vissza.

Sok fának, főleg a kajszin baracknak s némely körtefajnak megvan az a sajátsága, hogy ha nem sűrűsödik is el, de igen hosszú ágakat nevel, a mely részben a fa felkopaszodását, elcsufulását eredményezi, részben pedig a gyümölcs sulya alatt lehajlik, letöredezik. De még ha nem törne is le, az esetben sem előnyösebb az ilyen hosszú hajtások, mert a legkisebb szél is erősen himbálja őket s a gyümölcs lehull. Az ilyen hosszú ágak képződését megfelelő visszametszéssel kell meggátolni. Legjobb, ha a tulságosan növekvő ágat zöld korában, június—júliusban visszacsipjük.

Végül még egy szempont, mely indokoltá teszi a metszést: a szépség. A magukra hagyott fák nem mindig nőnek tetszetős alakban s hogy a kellő formát megkaphassák, az ollóval kell segítségükre lennünk. Nincs csunyasabb, mint az össze-vissza, egymást keresztezve nőtt águ gyümölcsfa.

Ne riadjunk tehát vissza a gyümölcsfák metszésétől, ne ülünk fel a természetességet hirdető tévtanoknak, mert az előadottakból is világosan kitűnik, hogy igenis, a metszésre szükség van.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Logan berry hol kapható?

Évekkel ezelőtt a „Gazdasági Lapok“ hasábjain a „Logan berry“-ről szóló közleményt olvastam. Az érdekes és Angliában roppant elterjedt gyümölcsöt már több ízben be akartam szerezni, de sehol sem ismerik. Ezért kérem önöket, üzenjék meg, hogy nálunk hol kapható és körülbelül mi az ára?
L. T.

Felelet. Hogyan lehet szép tormát termelni? czimü kérdésre.

A torma mindenképp tápdus, jól megművelt földet kíván. A talajt ősszel jó mélyen meg kell ásatni s esetleg meg is trágyázni. Legjobban a marhatrágya felel meg. Tavasszal a földet el-egyengetjük s 50 cm.-es távolságra 8—10 cm. mély árkokat húzunk. Ebbe jön a tormagyökér, egymástól 50 cm. távolságra. Az ültetésre használt gyökér kb. 1 cm. vastag s 30 cm. hosszú legyen; mielőtt azonban ezeket a földbe tennék, a közepét egy ronggyal, vagy életlen fakéssel megdörzsöljük, hogy a rajta levő rügyeket megsemmisítsük, nehogy a törzsből oldalhajtások és gyökerek törjenek elő. Csupán a két végén hagyjunk 3—4 cm. darabot érintetlenül, így a vastagabb végéből a levelek, a vékonyabb végéből a gyökerek fognak hajtani, melyek a következő évben továbbtenyésztésre felhasználhatók. Az előkészített gyökereket kissé ferde helyzetben, de csaknem vízszintesen fektetjük az árkokba. A vastagabb vége legyen fölfelé. A további gondozás most már csak a talaj tisztán tartásából áll. Ha azonkívül észre vesszük, hogy valamelyik

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG

malomépítéset, gép- és rostalemezgyár,

Budapest, X., Szilávy-utca 22.

Ajánlja kitünően bevált szabadalmazott lemezto rekróstait

bármely rendszerű cséplőgéphez a meglévő fakteretbe illeszthető. Tartósabb minden más; törecrostánál. Magvesztéséget kizár. A finompolyva tisztább. A rosta nem dugul el. Az egész gép teljesítményét lényegesen fokozza. Ma gyarországban, Ausztriában, Németországban és Romániaiban 100.000 darabnál több kifogástalan használatban.

Kivánatra leírás, ajánlat, minta, valamint malom-és gazdasági árjegyzék ingyen és bérmentve.

tormagyökérből több helyen is hajtás törne elő, úgy azt kibontjuk, a felesleges hajtást tőből levágjuk s újra betakarjuk. A tormagyökereket októberben fel lehet szedni. A vízszintesen fekvő vastagabb részt elhasználjuk, vagy értékesítjük, a vékonyabb végéből hajtott gyökereket pedig eltesszük, ezek lesznek a következő évi dugványok.

Felelet. *Sack-féle kétvasu eke cz. kérdésre.*

Azt bátorodom megjegyezni, hogy nálunk éppen ma — illetve most — nem lehet kettes ekével szántani, mert nincs olyan béres, a ki 4 ökröt úgy el tudjon hajtani, hogy mind a 4 huzzon én azt hiszem, ezért is olyan rosszak általában igás állataink.

Sch. B.

Felelet. *Zöldséges kertek kihasználása* című kérdésre.

1. Kissé későn adatott fel a kérdés és mire a tájékoztató felelet napvilágot lát, előreláthatólag sok növény termeléséről az idén már le kell mondani. Abhoz, hogy ily kis területről a házi-fogyasztást is fedezhessük, el is adjunk, a jó erőben levő talajon kívül sok és jó vizre, valamint sok érett trágyára és még több szakértelemre van szükségünk.

Tekintve az idő előhaladottságát, csak gyorsan kifejlődő zöldségfélék termelése tanácsolható. Ilyenek: retek, saláta, ugorka, korai fajta kalaráb, zöldbab, zöldborsó, csemegetengeri, spenót stb. Ha szereshető palánta, úgy még paradicsom, paprika, zeller, karfiol stb. is felvehető a termelésbe.

Egyébként szíveskedjék a lap f. évi 18. számának 215-ik oldalán megjelent közleményt áttanulmányozni és az abban megadott utasításokat saját viszonyainak megfelelően követni.

Ferenczi Endre.

2. Száz négyszögöles kert gondos kihasználása olyan fokozott mértékben, hogy annak termése a teljes házi szükségletet fedezze és azonkívül a piacra is kerüljön belőlük valami, szerény véleményem szerint túlzott kívánság, bár éppenséggel nem lehetetlen. Kérdés azonban, hogy a szóban forgó telkeknek minő a talaja és van-e azokon fa ültetve. Szegényes homoktalajon ugyanis csak kis igényű zöldségfélék teremnek meg, a minő a kalabráb, bab, saláta, czékla stb., de még ezek sem érik el tökéletes kifejlődésüket. Arról pedig, hogy ilyen földön haszonnal termeszthessünk zellert, kelvirágot és ezekhez hasonló tápdús talajt igénylő növényeket, szó sem lehet. De megfelelő humusztalajon, a hol minden zöldség szepen diszlik, ott megfelelő terv mellett, juthat a hozamból a konyhára, meg a piacra is. Természetesen ez esetben minden talpalatnyi földet jól ki kell használni, erre fölöttébb alkalmas a közöttes termesztés, de nagy szerepet játszik a helyes beosztás is, melynél tekintettel kell lennünk a növények érési idejére. Ám, ha a kertben fák is vannak, melyek árnyékot vetnek, ott az eredmény nem lesz kielégítő — akármilyen jó a talaj. Egy rövid felelet alakjában a kérdésre kimerítően válaszolni nem lehet. Csak annyit mondhatok, hogy egy-egy táblának 2—3 termést kellene adni, a mi az idén már meg sem valósulhat, mert az idő túlságosan előrehaladt. (Példaképpen emlitem, hogyan lehet egy-egy táblán három termést elérni: április végén, vagy még korábban dugmagymát ültetünk, májusban kiszedjük és mint zöld dugmagymát mi magunk fogyasztjuk vagy a piacon adjuk el. Utána rögtön kalarábét ültetünk. A palántákat melegágyban neveljük, hogy a kellő időben kéznél legyenek. Hat-nyolcz hét mulva, néha egy hónap mulva ezeket is értékesíthetjük. Utána zöldbabot ültetünk. Ez három termés. Másik eset: áprilisban egy táblán kalarábét meg salátát ültetünk és közben a melegágyban cselepalántákat nevelünk. A kalaráb május végén már szedhető. Utána kiültetjük a zellert. Ez két termés. Harmadik mód: Egy táblán retek (hónaposat), salátát vagy kalarábét ültetünk, a közepén azonban guggonuló asztali töknek hagyunk helyet. Mire a tök vetési ideje elérkezik és kellőképpen megnő, addigra a kalaráb vagy a saláta régen élvezhetővé vált. Vagyis két ter-

mést minden táblán el lehet érni, néme'yiken hármát, sőt négyet is, de a munkálatokat kora tavasszal kell elkezdni, olyan zöldségekkel, a melyeknek az esetleges fagyok nem ártanak.)

K. Zd.

HIREK.

A Magyar Szakírók Országos Egyesülete május 23-án délután tartotta Katona Béla elnöklésével ezidei rendes évi közgyűlését az Otthon nagytermében. Az elnök az ülést hosszabb beszéddel nyitotta meg, melyben rámutatott a magyar szaklapok jelentőségére és arra a körülményre, hogy a magyar szaklapok mit jelentenek az egész magyar gazdasági élet elevevénye és akcióképessége szempontjából. Utalt arra, hogy egyedül a szaklapok voltak azok, a melyek az egyes foglalkozási és kereseti ágakra vonatkozólag ugyszólván pontos tájékoztatást tudtak adni arról, hogy mily utonmódon tudnak a mai sulyos gazdasági és társadalmi viszonyokba belehelyezkedni és melyek azok az eszközök, melyekkel a legcélszerűbben tudják a rendelkezésre álló nyersanyagok vagy egyéb eszközök felhasználásával termésüket fentartani, vagy keresetüket biztosítani. Hangsúlyozta azonban, hogy a magyar szaklapoknak érdekképviselete nem elégedhetik meg ezzel, hogy pusztán tagjainak érdekeit képviselje, hanem olyannak kell lennie, hogy elhatározó erővel tudjon belenyulni mindazokba a gazdasági, kulturális és társadalmi kérdésekbe is, melyek az országot a háboru után valóssággal a fejlődés útjára alkalmasak vinni. (Helyeslés.) Ezért szükségesnek tartaná az egyesület kebelében három szakosztály létesítését. Az egyik foglalkozna a tudományos feladatok megoldásának elősegítésével, más egyesületekkel való együttmű-

ködés útján, a másik arról gondoskodna, hogy ez a praktikus tudás a legszélesebb rétegekbe is átmenjen, a harmadik pedig a szaklapok közös érdekeinek istápolását tartaná feladatának. Átért azután a horvát viszonyok alakulásának ismertetésére s ezzel kapcsolatban sürgős szükségnek monotta a horvátországi sajtóviszonyok rendezését, egy liberális sajtótörvény életbeléptetését, mely ne tartsa az ország köznyugalmára nézve veszedelmesnek az olyan sajtóterméket, a melyik pl. a magyarokkal való megegyezést sürgeti.

A közgyűlés a megnyitót nagy tetszéssel fogadta s felhatalmazta az elnökséget, hogy ez irányban illetékes helyen lépéseket tegyen. Egyben a szakosztályok alakítására is felhatalmazták az elnökséget.

Sugár Ottó, az egyesület főtitkára, tartott ezután előadást. A szakajtó a háboruban czimmel. Közvetlen modorban, mindvégig lekötve a hallgatóság figyelmét mondta el, mi volt a háboru hatása a szakajtóra gazdasági tekintetben: az, hogy bebizonyult, hogy nem tartozik a háborus iparok közé. Azonban a nélkülözhetetlen szükségességek közé kell sorolni a szakajtót, mert a legutóbbi esztendő tanulsága szerint pártfogója, oktatója, vezetője, irányítója ez a gazdasági közvéleménynek. A hallgatóság lelkesen megtapsolta.

Áttérve a napirend tárgyalására, a közgyűlés úgy az évi jelentést, mint a mérleget és a zárószámadást tudomásul vette, a felmentvényt megadta és Goldfinger Gábor pénztárosnak kifejtett munkásságáért köszönetet szavazott. A költségelőirányzat megállapítása után a választásokat ejtették meg a megüresedett tisztségekre. Az egyhangu választás eredménye a következő: Pénztáros lett: Goldfinger Gábor. Ellenőr: dr. Nagy Béla. Számvizsgálók: dr. Klug Emil, Lévai Sándor és Hazai Hugó. Választmányi tagok: Gyáfás Oszkár, Juttassy Ödön, dr. Bokor Gusztáv, Györgyi Kálmán, dr. Henney Vilmos, K. Karlovsky Gejza, Komor Marcell, dr. Mutschenbacher Emil, dr. Szalai Emil, Szávay Gyula, ifj. Székely Ignác, Szilassy Zoltán, dr. Szilágyi Gyula, dr. Varságh Zoltán és Weissmayer Brunó. Szalai Emilnek a szerzői jogról szóló törvény módosítása iránt és Juttassy Ödönnek a hírlapbélyegektől eltörlese ügyében benyújtott indítványát a közgyűlés magáévá tette. Miután még Soltész Adolf indítványára az ülés jegyzőkönyvében mondtak köszönetet az elnökségnek az egyesület és a szakajtó érdekében kifejtett eredményes

munkásságáért, Katona Béla elnök a közgyűlést berkesztette.

A közgyűlés első része a kegyeletnek szólt s sorra megemlékeztek az egyesületnek az év folyamán elhunyt tagjairól. Az emlékezésdek sorát, a melyeket az elhunytak hozzátartozói is végig hallgattak, Katona Béla elnök nyitotta meg, a ki a szakírók egyesületének elhunyt nagyevű elnökéről, Gelléri Mórról emlékezett meg szép szavakkal, arról a Gelléri Mórról, a kinek egyénisége látszólag össze volt forrva nagy gazdasági kérdésekkel s munkásságának sulypontja egy nagy gazdasági érdekképviseletre volt alapozva, de a kinek munkásságából mégis erőteljesen emelkedik ki az a tünnet, hogy tulajdonképpen az ő szakirodalmi tevékenységével érte el mindazokat a sikereket, melyeket ama gazdasági érdekek számára munkált és készített elő, a miknek szolgáltatában élete végéig állott. Az ő egyénisége kapocs volt ama társadalmi és gazdasági törekvések között, a melyeknek szolgáltatában állott és ama hatalmas és nagyarányu szakirodalmi tevékenység között, a mit kifejtett. Tökéletes ember volt ő mindenképpen: a gazdasági és kulturális haladásnak, valamint a szakirodalom fejlesztésének szolgáltatában. Megfogadta, hogy emléket mindig kegyelettel fogják megőrizni. Az ő szép szakirodalmi munkásságát pedig tökéletesen ki akarják építeni azzal, hogy mindazokat a munkákat, melyeket Gellérinek nem volt ideje sajtó alá rendezni, az egyesület ki fogja adni.

A zajos táppsal fogadott szép előadás után Komor Marcell Sós Izor felett, Fehér Zoltán pedig a hősi halált halt Ordódy László felett tartott emlékezését.

Este társasvacsora volt a Pannónia különtermében.

A Szilágyvármegyei Gazdasági Egylet 1916. évi április 27-én tartotta tavaszi közgyűlését, melyen Török István alispán ismertette, hogy az alruista bank a IV-ik hadikölcsönt jegyzők jegyzéseit mily feltétel mellett hajlandó financirozni, az ismertetés kö zönettel tudomásul vétetett. Elnök bejelentette, hogy a III-ik hadikölcsönre az egyesület igazgató-választmányi határozattal 2000 koronát jegyzett, ezuttal határozottatott, hogy a IV-re ugyanannyi jegyeztessék. Az 1915. évi jelentés az egyesület működéséről tudomásul vétetett. Az 1915. évi zárószámadás 34 682 K 03 fillér bevétellel, 22.037 K 58 fillér kiadással és 12.644 K 45 fillér pénztári maradvánnyal elfogadtatott. Jelentés tétetett, hogy a szilágyvármegyei tájajtá lótenyésztes megalakulására a lépések megtétettek, 600 kanca közül 125 kiválasztatott, erről a földmivelésügyi minisztériumhoz jelentés tétetett, azzal hogy ezen kanczák hadi cölökre ne rekviráltassanak. A buza maximális árát 45 koronában és egyéb terményeknek hasonló százalékos áremelkedés mellett való maximalása és az ipari cikkek maximalása is ajánltatott. A kis üstöknek más községekbe való átvitelét a pénzügyminiszter feliratunkra megengedte és erről a községek értesítettek. Feiratot intézett a földmivelésügyi minisztériumhoz, hogy a hetivásárok mindenütt a hétnek egy napjára tétessenek, a mi által a munkásnépek sok felesleges csavargását teszi lehetetlenné. Ugyancsak a fentebb említett helyre felirt, hogy az állattartás érdekében korpa minden fiók árusító helyen legyen, illetőleg a korpaközpont gondoskodjék úgy, hogy a megyéből a korpát ne vigyék ki. Felirat intéztetett a honvédelmi minisztériumhoz, hogy a vármegye termelői részére még 2500 foglyot adjanak ki.

A malomipar legújabb melléküzlete. Mint szakörökből halljuk, a nagykanizsai Franz-féle gőzmalom rt. elhatározta, hogy nagyszabásu makaroni és tarhonyagyárat létesít. Ez mindenesetre közelebb áll a malomüzlethez, mint a sertéshizlalás. Nem csodálkoznánk, ha a nagykanizsai példát más malmok is követnék, mert az olasz háboru óta teljesen szűnetel a makaroni behozatal és így az új üzletág sok hasznot ígér. Az utóbbi időben két

Papirspárga,

Papir-kéveketőfonal
(vörösvégű kézi),

Papir-kéveketőfonal
(gépekhez),

Szőlőkötöző-papirspárga.

Papir-zsákzsineg,

legelsőrangu gyártmány, rendkívül olcsó. **Óriási megtakarítás. Kender és manila helyett** ma mindenki ezt használja. Födözze idejekorán szükségletét, mielőtt még újból emelkednének az árak.

Zárai Samu

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 17. szám.

Telefon 80—58.

Sürgőnyezim: Hiram, Budapest.

Zsák- és ponyvagyar

Fehéritő-, kikészítő- és impregnáló gyár

Salgó és László, BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 20. Gyár: ÓBUDA.

Telefon 160—82.

Sürgőnyezim: MAXALGÓ-BUDAPEST.

makaronigyár is alakult az országban, az egyik Makón lesz, a másik a Parcellázó banké Torontálmegyében.

A népfelkelők felmentési kérvényének kellékei. A kereskedelmi miniszter felkérésére értesíti az Országos Iparegyesület az érdekelteket, hogy a most folyamatban lévő, valamint az augusztus 21-től szeptember 12-ig terjedő időben megtartandó népfelkelési pótszemléken alkalmasnak osztályozott, de polgári foglalkozásokban nélkülözhetetlen népfelkelőknek tényleges szolgálat alól való felmentése dolgában ugyanazok az elvek, módok és határozatok lesznek mérvadók, mint a korábbi felmentési ügyekben, azzal az eltéréssel, hogy csakis olyanokat lehet felmentésre javaslatba hozni, a kik legalább 1916. évi április 15-ike óta vannak a felmentést megokoló alkalmazásban. Ismételt figyelemztetések ellenére még mindig nagy számmal érkeznek hiányosan felszerelt felmentési kérvények a minisztériumba, a mi egyrészt a folyamodók saját érdekében elkerülendő késedelmet okoz, másrészt a személyzet, posta és táviró fölösleges megterhelésével jár. Ezért a kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy azokat a felmentési kérvényeket, a melyekhez a felmentendő népfelkelés-igazolványlapjaikat és az előírt kimutatás pontosan kitöltött két-két példányát nem csatolják, tárgyalás nélkül fogják visszaküldeni.

Főzések- és gyümölcs-központ Németországban. Berlinből táviratozzák: A szövetség tanács elhatározta birodalmi főzések- és gyümölcs-központ létesítését. A központ a birodalmi kancellár felügyelete alatt áll és két osztálya van: igazgatási és üzleti osztály. A központ feladata: a főzések- és gyümölcstermelés, értékesítés és konzerválás előmozdítása. Az igazgatási osztály hatóság, az üzleti osztály pedig korlátolt felelősségű társaság. Az üzleti osztály, a nélkül, hogy a főzések- és gyümölcs-kereskedelemben szűkségtelenül beavatkoznék, gondoskodni fog a bevásárolt főzések és gyümölcs idején való megszerzéséről, eladásáról, elhelyezéséről és értékesítéséről. A társaság számos átvételi irodát fog létesíteni. Közé fogja tenni, milyen főzések és gyümölcsöt szándékozik összevásárolni, milyen feltételek mellett és hol veszi át azt. A ki főzések és gyümölcsöt a közzétett feltételek alapján el akar adni, bejelenti a társaságnak, a mely átvételi irodái után megvásárolja a vételre felkínált készletet. A társaság előzetes bejelentés nélkül is átvehet készleteket s ebben az esetben a termelők és kereskedők egyenesen az átvételi irodákhoz fordulhatnak. Oly üzemek, a melyek főzések és gyümölcs konzerválásával foglalkoznak, tartoznak a központ által rendelkezésükre bocsátott mennyiséget a központ utasításai alapján feldolgozni. A szövetség tanács erre vonatkozó rendelete már életbe lépett.

Birtokvásár Torda-Aranyosban. Tordai tudósítónk jelenti: Csontos Miklós mezővárosi nagybirtokos Torda-Aranyos megyében levő birtokának kiegészítésül megvásárolta Izmael Mihálynak a radnóti határban elterülő 380 és Csiki G. Miklósnak ugyanott, az Izmál-féle birtok szomszédságában elterülő 190 kat. holdas birtokát. Örömmel adunk hírt minden olyan erdélyi birtokvásárról, melyben magyar gazda a vevő. Csontos Miklósnak, kinek három fia küzd a fronton, a birtoka ezzel közel 2000 holdat tesz ki.

Az aratók biztosítása Torda-Aranyosban. Torda-Aranyos vármegye gazdaközönségének rendkívül nagy gondot okoz az idei kaszálási és aratási munkák elvégzése. 3000 hadifogoly volt kiutalva a megyének, a melyből eddig mindössze az ipari és MÁV. szolgálatában levő foglyokkal együtt mintegy 750 fogoly van csupán a megyében. A katonákból a szükséglet 5-10%-át utalja ki a központ. Ha ez így tart, a kaszálók 50-60%-a kaszálatlan marad, sőt aratatlan területek is fognak maradni. A Torda-Aranyosvármegyei Gazdasági Egylet átiratban kérte az alsópari ur. intézkedését, hogy a havasokon Jakó segélyes nők — kiket az állam lát el gabonával — június hó végéig aratási szerződéseket kötésére kényszeríttessenek a közérdekben.

A nagykorósi salátá. Nagykorósról írja tudósítónk: A salátakivitel ideje véget ért. Az idén 145 egész kocsirakomány salátát vittek el Nagykorósról 401.784 kilogramm súlyban. Ebből Bécsbe vittek 71.594 kilogrammot, Ausztria más helyeire 5206 kilogrammot, Budapestre pedig 324.984 kilogrammot. A múlt esztendőben összesen csak 96 kocsirakomány salátát vittek ki a városból, de 1914-ben, természetesen még a háború kitérőse előtt, 474 vagon volt a kivitel.

A peronospora elleni védőszer forgalomba hozatalának szabályozása. A szőlő peronosporabetegsége elleni védőszerrel üzött visszaélések megakadályozása végett a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények alapján a kormány két rendeletet adott ki, melyek a »Budapesti Közlöny« május 27-iki számában jelentek meg és május 28-án léptek életbe. Ezen rendeletek szerint ezentúl a szőlőnek vagy más növénynek a peronospora ellen való megvédésére szolgáló szerként a rézgálicot és a perocidot kivéve, csak olyan szer szabad árusítani, hirdetni, vagy ajánlani, a melynek forgalombahozatalát a földmívelésügyi miniszter előzetesen megengedte.

E szerint az utóbbi időben hirdett mindenféle értelmetlen nevű szernek, mint például: permet, permol, permidol, permetin, peron, Szent-Vincze szőlővédő, vinczellépor, peronospor, mementhol, galicid, galicol, cuprin, cuprol, cuproform, bordolin,

ibiscit, sporit, unikum, hermatol, spanyolréz, bolgárrez stb. hirdetése és árusítása tilos.

A mi pedig a perocidot illeti, minthogy ez a gyárakból kétféle minőségben és pedig mint »tisztaperocid« és mint »nyersperocid« kerül forgalomba és az előbbi sokkal értékesebb, a hirdetésekben, valamint az eladás alkalmával világosan meg kell monni, hogy milyen perocidról van szó. Egszerűen »perocid« elnevezés alatt csak »tisztaperocid«-ot szabad hirdetni és árusítani, a »nyersperocid«-ot pedig kifejezetten mint ilyen kell megnevezni. A tisztaperocidnak legalább 43% hatóanyagot (cerföldet), a nyersperocidnak pedig legalább 30%-ot kell tartalmaznia. Ezenkívül a hirdetésben, valamint az elárulás alkalmával köteles az eladó a vevőt figyelmeztetni, hogy a permetező folyadék készítéséhez egy kilogramm rézgálic helyett a tisztaperocidból legalább 2 kilogrammot, a nyersperocidból pedig legalább 3 kilogrammot kell használni.

A ki ezentúl — a rézgálicon és perocidon kívül — a peronospora ellen való védekezésre más szer kíván árusítani, erre a földmívelési minisztertől kell engedélyt kérnie, de az engedélyt csak akkor kaphatja meg, ha az illető szer csakugyan kellő sikerrel használható. A ki eddig ilyen szer árusított vagy hirdette, köteles az azokból jelenleg meglévő készletet a földmívelési miniszternek legkésőbb folyó évi június 5-ig bejelenteni, még akkor is, ha az illető szer további hirdetésére és árusítására engedélyt kérni nem szándékozik. Az illető szer a földmívelési miniszter engedélye nélkül nemcsak a peronospora ellen való védekezésre, de más célra sem szabad forgalomba hozni. A rendeletben ütköző kihágások büntetése nagyon szigorú, nevezetesen: hat hónapig terjedhető elárulás és kétezzer koronáig terjedhető pénzbüntetés. Ez a pénzbüntetés azonban még felemelhető annak a nyereségnek a kétszeres összegével, a mely nyereséget az engedély nélkül forgalomba hozott védőszer elárúsítója vagy hirdetője jogtalanul elért. A kihágások feletti bíróságok a közigazgatási hatóságok hatáskörébe tartozik, valamint az ellenőrzés is, a melyre nézve a rendelet részletes intézkedéseket tartalmaz.

Kívánatos, hogy a hatóságok ezeket a rendeleteket a nehéz viszonyokkal küzdő hazai szőlőmívelés érdekében teljes eréllyel hajtsák végre.

A csalántermelés érdekében. A cs. és kir. hadügyminiszter utasította az összes állomási parancsnokságokat, hogy közöljék (mindazokkal az érdekeltekkel, a kik paragon heverő földjeiket csalántermelés céljából megmunkáltatni akarják, hogy a katonai hatóságok hajlandók ebből a célból a szükséges munkaeort: szolgálaton kívüli katonákat, lábadozókat s hadifoglyokat rendelkezésükre bocsátani. A kiutalt munkaeort ellátását a katonai hatóság vállalja magára, a mely ellenszolgáltatás gyanánt csupán az idei csalántermést követeli. Minthogy csalán termelésére minden terület alkalmas és az elültetéssel kapcsolatos munkálatok gyorsan és rövid idő alatt befejezhetőek, a hadügyminisztérium ajánlata jó szolgálatot tehet az érdekeltségnek, nemcsak azért, mert a paragon heverő területek megmunkálása jelentékeny értéket jelent, de azért is, mivel a csalán termelése remélhetően a békés idők alatt is hasznosítható foglalkozás lesz, mert a csalánrostok ipari feldolgozása állandósulni fog. (Az Ujság.)

A »Vasárnapi Ujság« május 28-iki számában nagy számú harctéri képen kívül, melyek közül különösen érdekesek Fehéri Armand verduni képei s az albániai képek, igen szép és becses képeket közöl Görgei tábornokról, a Kilyényi-féle porcellángyűjteményről, a budapesten tanuló török ifjúkról

stb Szépirodalmi olvasmányok: Havas Alisz új regénye, cikkek Görgei Arturról, Moinár Ferenczről, Walter Bloem regénye. Egyéb közlemények: Havas Alisz arcképe s a rendes heti rovatok: a háború napjai, Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálzás stb. A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre öt kor., »Világkrónika«-val együtt hat korona. Megrendelhető a »Vasárnapi Ujság« kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanítt megrendelhető a »Képes Néplap«, a legolcsóbb új-ág a magyar nép számára, félévre 2 koronára 40 fillér.

Felhívjuk szőlősgazdáink figyelmét a Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 19. sz. a. létező, 1835. év óta fennálló s kitűnő hírnévnek örvendő Csetneki rézgyár Sonntagh Pál czégre, mely czég a jeles, elismert, kiemelhető szőlőszármal ellátott »Turul« szőlőpermetezőket gyártja és darabját 55 koronáért hozza forgalomba.

A »Ratin« bakteriologiai laboratórium részvénytársaság patkányokat és egereket ölo betegség specifikus előidőzőjét tenyésztí E praeparatum, melyet Magyarországon a »Ratin« vezérképviselőség, Budapest, Rottenbiller-utca 30, »Ratin« elnevezés alatt hoz forgalomba, a patkányokat és egereket ellenállhatatlanul vonzza és még a legbőségesebb csapás esetén is rövid idő alatt kiirtja, mert egyik rácsáló a másikat fertőzi. A m. kir. állami bakteriologiai intézet véleménye szerint semmi más állatra a »Ratin« nem ártalmas. Mezei egerek irtására szintén sikerrel alkalmazható a »Ratin«. Elismeréssel nyilatkoznak a legnagyobb gazdaságok, malmok és egyéb nagy vállalatok az ország minden részéből.

S Z E S Z

A lapokban megjelent hírek folytán, hogy a pénzügyi kormány a rum- és pálinkaárak maximalását és a szeszadónak emelését tervezi, hogy a szesz, de főleg a rum és pálinkaüzletben e héten is éreztette hatását, mert a vevők nagy része tartózkodott nagyobb vételektől és csak a legszükségesebb mennyiséget szerzi be. Így tehát az üzletforgalom e héten korlátolt volt és nagy tételek alig kerültek forgalomba.

Denaturált szesz iránt élénk a kereslet, azonban nagyobb készletek nincsenek s így csak kisebb tételek kerültek forgalomba a pénzügyminiszter által előírt árban.

Kontingens nyersszeszben alig volt nagyobb tétel kínálva. Egyes kisebb tételek a maximális áron keltek el.

Jelentés a budapesti takarmányvásárról 1916. évi június hó 2-ik napján.

Hozatalok és árak.

		Árak
I. Szálas takarmányok.		
1. Réti széna I. rendű, ó	15 szekér	2200—2600
2. " " II. " " " " " " " "	25 " "	1800—2100
3. " " I. r. új (csak jun. jul.-ban)	15 " "	1800—2200
4. " " II. " " " " " " " "	25 " "	1000—1700
5. Sarjuszéna " " " " " " " "	" "	" "
6. Muharszéna " " " " " " " "	10 " "	2200—2800
7. Luczernaszéna " " " " " " " "	35 " "	1800—2600
8. Lóhereszéna " " " " " " " "	40 " "	1800—2600
9. Kőösszéna " " " " " " " "	" "	" "
10. Zabos búkköny széna " " " " " " " "	" "	" "
11. Takarmányszalma (árpa) " " " " " " " "	" "	" "
12. Tengeriszár " " " " " " " "	" "	" "
Összesen szálas takarmány: 165 szekér		
átlag a 1300 kg. Összes súly: 214,500 kilogramm.		
II. Szalma s alomfélék.		
13. Alomszalma " " " " " " " "	45 szekér	1000—1200
14. Zsuppszalma " " " " " " " "	5 " "	1400—1600
15. Szalmaszeoska " " " " " " " "	" "	" "
16. Rétszéna III. rendű, csomagolásra " " " " " " " "	20 " "	900—1100
Összesen szalmaféle: 70 szekér		
átlag a 1200 kg. Összes súly 84,000 kilogramm.		

NYILTÉR.

E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

VÉDJÜK MEG A MAI ÉRTÉKES ÁLLATÁLLOMÁNYT!

A borjak felnevelése legjobban sikerül, ha mindjárt születésük után beoltatjuk azokat

BORJUTÖDÖLÖB ÉS BORJUVÉRHAS ELLEN.

Mert: ezek a ragálycsirák a legveszedelmesebbek az ujszülöttekre és ezek ellenében módunkban van szérumozással HATÉKONYAN védekezni.

A megfelelő szérumok hazánkban a

Jenner-Pasteur Intézetben

Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 39. sz. a. készülnek.

Az Intézet első és eredeti termelési helye hazánkban az összes állatgyógyászati szérumoknak és a készítmények államilag felülvizsgálatnak

PAPIR zsigmond, kötelek minden célra kévekötők, istrángok, hevederek, legjobb minőségben, dús választékban raktáron.

Pusztafi Zsigmond,
Budapest, V., Országház-tér 4. sz.

TELEFON 31-43.

Köszenet

budapesti telepünkről **eredeti waggonokban bár-
mikor azonnal szállítunk** és pedig:

Prima-prima porosz darabos köszenet	5.40 K
Prima Emanuelsegen-bányai porosz darabos köszenet	5.20 „
Elsőrendű tatai darabos vagy koczka szenet	4.20 „
Elsőrendű tatai tojás brikett-szenet	4.60 „
Elsőrendű tatai rostált akna-szenet	3.20 „
Legjobb minőségű porosz szivógázmotor kokszt, dió nagyságban	6.— „
Budapesti légszesz-kokszt	5.— „
Elsőrendű szivógázmotor Antracitot , nagy dió nagys. Elsőrendű szivógázmotor Antracitot , kis dió nagys.	11.50 „ 9.50 „
Száraz, darabos bükkfaszenet	22.— „
Kétszer mosott ostrau Ignác aknai kovácsszenet	4.70 „

100 kg.-ként, ab waggon Budapest. Fizetendő waggonként
200 korona előleg, hátralék utánvétellel.

Általános Szénkereskedelmi Vállalat,
BUDAPEST, X. ker., (Kőbányahizlaló) Telefon 67-33.
Sürgőnyczim: „Szenval Budapest“.

Köszenet

direkt a bányából, azonnali rendelésnél ajánlunk
(szállítás hosszabb időt vesz igénybe).

Prima-prima porosz köszenet , darabos, koczka vagy dió	3.74 K
Prima Emanuelsegen bányai porosz köszenet , darabos vagy koczka	3.50 „
Elsőrendű karvini darabos köszén	3.35 „
Elsőrendű karvin-hoheneggeri bányakocsz szalonfűtéshez Legfinomabb porosz diónagyságu b nyakocsz szalon- fűtéshez, szagmentes	3.80 „ 4.— „
Elsőrendű tescheni légszesz-kocsz	3.60 „
Kétszer mosott ostrau Ignác aknai kovácsszén	3.— „
Legjobb minőségű nagy diónagyságu szivógázmotor Antracitot	6.25 „

100 kgr.-kint ab waggon bánya, előleg és utánvétellel,
Tűzifát, épületfát, valamint deszkát bármely magyar-
országi vasutállomásra legjutányosabb árban szállítunk,
Általános Szénkereskedelmi Vállalat,
BUDAPEST, X. ker., (Kőbányahizlaló) Telefon 67-33
Sürgőnyczim: „Szenval Budapest“.

Még egy ideig nem lesz vége

nyersanyag készletünknek, melyet idejekorán beszereztünk, hogy nyáron át is szállíthassunk lysoformot. Tudvalevőleg a meleg időjárás legjobban elősegíti a ragályos betegségek terjedését, azért jól teszi mindenki, ha idejekorán vásárol egy megbízható fertőtlenítő szert, pl. egy üveg lysoformot. Az árak következők;

100 gr. üveg lysoform	K 1.25
250 gr. üveg lysoform	K 2.50
1 drb. lysoform-szappan	K 2.—
1 üveg fodormenta lysoform-szájvíz	K 2.—

Bárkinek ingyen és bérmentve küldjük az „Egészség és Fertőtlenítés“ ezimű érdekes könyvet egy orvos tollából.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyár, Ujpest.

Wiking-aratógépek

eredeti svéd gyártmányu

kaszáló-, marokrakó- és kévekötőgépeket

hozzávaló kévekötő-zsineggel

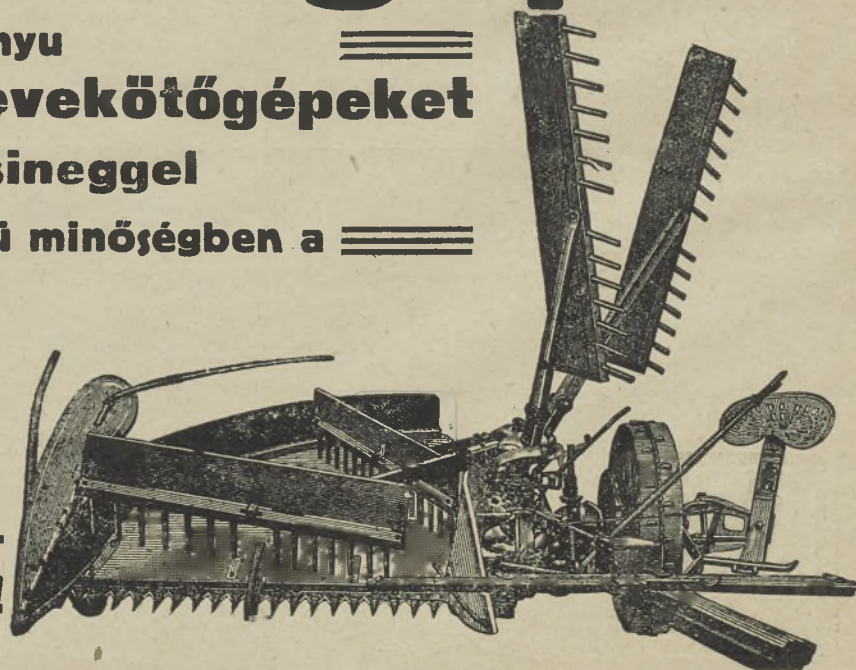
szállít, míg a készlet tart, elsőrendű minőségben a

Magyar Általános Gépgyár R.-T.

Budapest, VI., Váci-ut 141.

Sürgőnyczim: Magomobil. Telefon 45-15.

!! Nagy tartalék alkatrész-raktár. !!

EREDETI

MOTOREKE

Hazánkban tökéletesen bevált.

Számos utánrendelés.

Állandó nagy raktár Budapesten alkatrészekből és saját javítóműhely.
Ekevezető tanfolyamok. ✂ ✂ Szakmérnökök és gyakorlott szerelők.

Vezérképviselet:

MUNKÁCSI ÉS BÁNKI

**okl. gépészmérnökök mérnöki irodája,
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45., I. em.**

Telefon interurban 76-94.

Sürgőnyczim: DIPLINGS.

GYAPJU- ZSÁKOK

kölcsönponyvák

legolcsóbban

Telefon: 104-10, 35-92, 80-82. ■ | ■

NAGEL ADOLF

BUDAPEST,

Központi iroda:

V., Arany János-u. 10.

Gyár: V., Balaton-u. 18

680 kilogramm tiszta buzaszem volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral lett csépelve, szab. betétsines géppel, szakértő bizottság előtt utáncsépeltettünk. Pénzt, időt és munkát takarítanak a STERN-féle **szab. dobkosárbetétlécczel.**

Kérdőzködéskre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást

Bárdos és Brachfeld, Budapest, VI., Gyár-utcza 5.

Erő-papirspárga minden célra, továbbá impregnált vizmentes spárga

Kévekötfonalak, zsákzsineg
spárga drótbetéttel

5 kilogrammos
próbaküldemények.

BRUCKNER SÁNDOR BUDAPEST, VI., SZIV-UTCZA 66 SZ.

TELEFON 97-22.

TELEFON 97-22.

47212/916. sz.
IX.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium kezelése alatt lévő és a magyar tanulmányi alap tulajdonát képező Tolna vármegyében

I. Szekszárd és Ócsény községek határában fekvő József pusztai 788¹⁴⁹⁸/₁₆₀₀ kat. hold.

II. Szekszárd, Mőzs és Sióagárd községek határában fekvő Palánk-Icse-Agoston pusztai 1407¹¹⁶³/₁₆₀₀ kath. hold kiterjedésű mezőgazdasági birtokok, a haszonbérleti és versenytárgyalási feltételekben részletesen körülírt feltételek mellett **1916. évi november, illetve október hó 1-től 1928. évi szeptember hó 30-áig terjedő 12 évre** a nevezett miniszterium (IX.) közalapítványi ügyosztályában (V., Báthory-u. 12. sz.) **1916. évi junius hó 28-ik napján délelőtti 12 órakor tartandó zárt ajánlatu versenytárgyalás** útján birtokonként külön-külön **haszonbérbe** fog adatni.

A zárt ajánlatok nyilvános felbontásánál az érdeklődők jelen lehetnek.

A szabályszerűen felbélyegzendő, lepecsételt és birtokonként külön-külön tett írásbeli ajánlatok a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium segédhivatali főigazgatójánál legkésőbb a versenytárgyalási napon délelőtt 11 óráig nyújtandók be.

A borítékra irandó: „Ajánlat a birtok haszonbérletére“.

Az ajánlatban nem a holdankénti, hanem az egész bértagra felajánlandó évi haszonbér számokkal és betűkkel irandó ki.

Ajánlati biztosítékul: birtokonként 3000 korona készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban, avagy a Pesti hazai első takarékpénztár letétkönyvecskéjében, a versenytárgyalási feltételekben részletesen körülírt módon bármelyik állami (adóhivatali) pénztárnál teendő le és az arról szóló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Elkészve érkezett, vagy kellőleg ki nem állított, fel nem szerelt ajánlatok figyelembe vételre nem számíthatnak.

Oly egyének, a kik a közalapokkal szemben hátralékos tartozásban vannak, vagy bármi czímen perben, avagy csőd alatt állanak, a versenyből kizáratnak.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium segédhivatali főigazgatójánál, valamint a szekszárdi kir. közalapítványi felügyelőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A netán szükséges felvilágosítások a közalapítványi (IX.) ügyosztályban megszerezhetők.

A feltételeknek ajánlati mintákkal ellátott példányát az érdeklődőknek 5 korona lefizetése ellenében a segédhivatali főigazgatója és a szekszárdi kir. közalapítványi felügyelőség kiszolgáltatja.

Kelt Budapesten, 1916 május havában.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium.

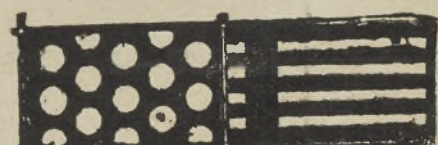

STAHEL és LENNER

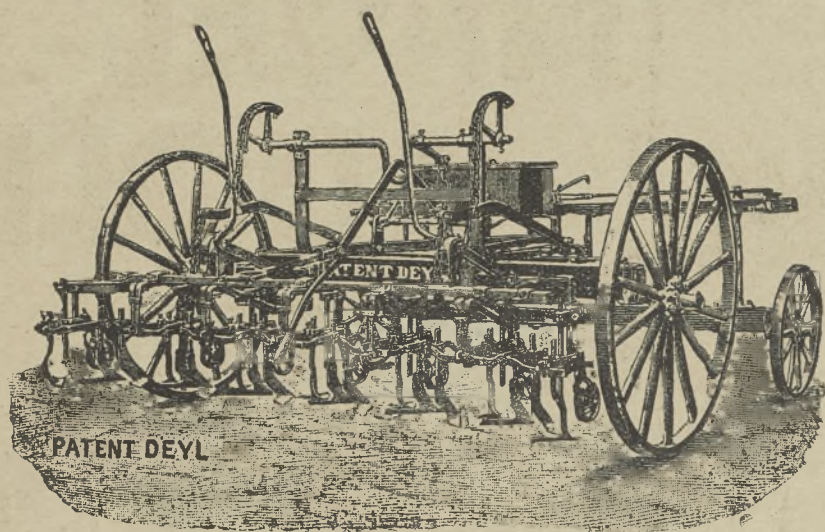
trieur- és lemezlyukasztó-gyár

BUDAPEST, VI., Angyalföld, Országbiró-utcza 44-46. sz.

Ajánljuk TRIEURJEINKET és OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására.

TÖREKROSTÁK és mindenfajta LEMEZROSTA gőzcséplőgépek számára.

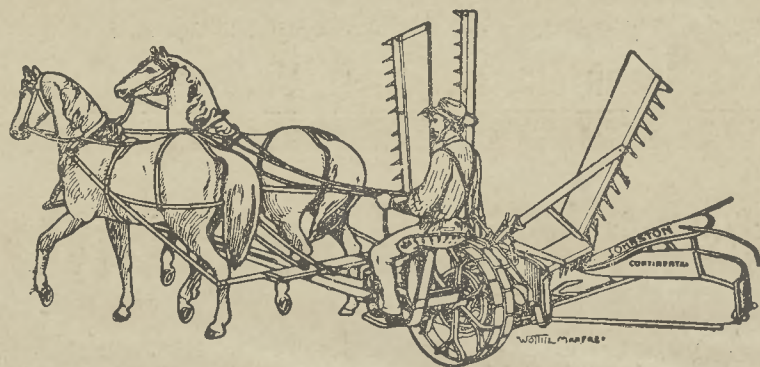
„DEYL“ specziális répa- kapáló eszközei

országszerte elismertek, mert szerkezeti fölényük és anyaguk kiválósága felülmulhatatlan munkateljesítést biztosítanak. — Répatermelő gazdaság ezen kiváló „DEYL“ kapálóeszközöket nem nélkülözheti.

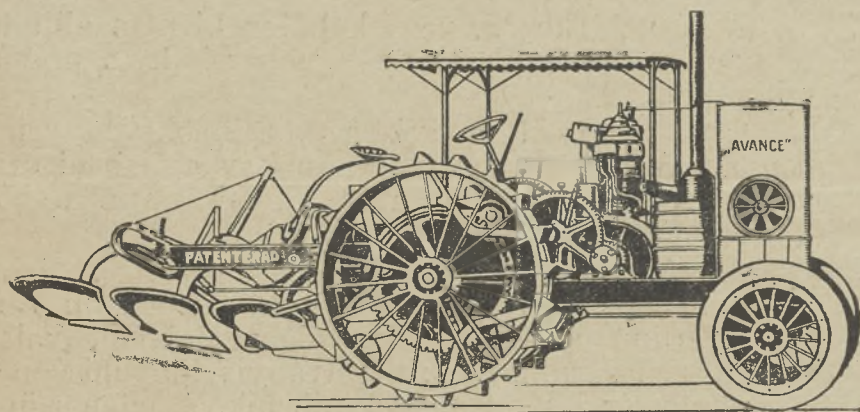
Elsőrangu marokrakó-aratógépeink, fűkaszalóink, szénaforgatóink és gyűjtőgereblyéink

elsőrangu anyagból és legmegfelelőbb kivitelben ezidőszert még kaphatók.

Nyomatékosan felhívjuk t. ve-
vőink figyelmét azon körülményre, misze-
rint már csak igen korlátolt raktárkészlet felett rendel-
kezünk, miért is saját érdekükben cselekszenek, ha szük-
ségletüket **már most** idejében beszerzik, mert a
nagy számban beérkező rendelvényeket ezidőszert is
már csak fekozatosan áll modunkban lebonyolítani.

„AVANCE“ NYERSOLAJMOTOREKÉNK

a legkülönbözőbb terepviszonyok közepette elért
szántási minőségével, kezelési egyszerűségével és
áttekinthetőségével páratlan népszerűsége miatt szert
és országszerte általános érdeklődést keltett. Jelenleg
— a behozatal nehézségei folytán — csak igen korlá-
tolt számú ily szántógépkészlet áll őszi szállításra
rendelkezésre. Minthogy már eddig is a beérkezendő
gépek legtöbbje előre eladatott, komoly érdeklődők
csak azonnali előjegyzés esetén tarthatnak számot
„AVANCE“ motorekére.

Ismertetéssel és részletes felvilágosítással szolgál:

Bächer Rudolf-Melichar Ferenc

Magyarországi Vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND,**

Budapest, VI., Teréz-körút 26. szám.

Távbeszélő: 28—02, 102—05.

Sürgőnyczim: „Kultur“ Bpest.